

РЕЦЕНЗІЇ

Р.І. Кондратьєв*

АКТУАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Юридична література України поповнилася монографією А.В. Андрушко на, безсумнівно, актуальну тему — виникнення трудових правовідносин з державними службовцями¹. Актуальність теми монографічного дослідження обумовлена змінами трудового законодавства та послідовним здійсненням у державі адміністративної реформи. Успішній реалізації цієї діяльності сприятимуть як оновлення та вдосконалення нормативно-правової бази трудового права й законодавства про державну службу, так і розробка теоретичних засад щодо реалізації права громадян на державну службу та гарантій його здійснення.

Монографія відзначається комплексним характером дослідження, вирішенням окресленої проблематики як у теоретичному, так і практичному аспектах, новим підходом до постановки принципів питань теми. Автор аргументовано досліджує ряд спірних питань, пов'язаних із виникненням трудових правовідносин з державними службовцями, що розглядаються в розділі про предмет дослідження.

Автор не могла обійти увагою проблему галузевої приналежності правовідносин державної служби. У роботі цьому питанню присвячено окремих розділ. У ньому на підставі аналізу різних точок зору послідовно та у достатньому обсязі обґрунтовується власне бачення юридичної природи правовідносин із урахуванням норм адміністративного і трудового права. Підкреслюючи комплексний характер інституту державної служби й застосовуючи диференційований підхід до визначення правової природи трудових правовідносин, автор звертає увагу на особливе місце і значення державної служби в системі гарантій реалізації права громадян на працю, на її інтеграційний вплив щодо норм трудового і адміністративного права. У зв'язку з цим змістовно розкривається поняття “службово-трудова правовідносини”, умови і підстави їх виникнення. Вміле використання логічного і системно-структурного методів дозволило автору визначити характерні ознаки змісту трудової функції державних службовців, проаналізувати особливості службово-трудова правовідносин. Поєднання логічного і історико-правового методів дозволило простежити історичні закономірності розвитку службово-трудова правовідносин і сформулювати визначення поняття “службово-трудова правовідносини” як категорії трудового права.

© Кондратьєв Р.І., 2006

* перший проректор, завідувач кафедри теорії та історії держава і права Хмельницького університету управління та права, доктор юридичних наук, професор

¹ Андрушко А.В. Виникнення трудових правовідносин з державними службовцями: Моногр. – Харків: Консум, 2006. – 156 с.

Значна увага приділяється специфіці трудової функції державних службовців — виконанню організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій. У монографії зроблений поглиблений аналіз міжнародних нормативних правових актів (Конвенцій і Рекомендацій МОП) та зіставлення їх з принципами та стандартами, закріпленими у вітчизняному законодавстві, узагальнений практичний досвід західних країн у питаннях прийому громадян на державну службу.

За допомогою порівняльно-правового методу і методу тлумачення автор аналізує норми вітчизняного законодавства у сфері проведення конкурсу, стажування, формування кадрового резерву державної служби та робить численні пропозиції щодо шляхів його вдосконалення. Необхідно зауважити, що всі положення та висновки монографії мають практичну спрямованість і націлені на вдосконалення правового регулювання службово-трудоких відносин.

Слід підтримати думку автора про те, що результати конкурсу мають для керівника не обов'язковий, а рекомендаційний характер.

Безспірний інтерес становить наведений у роботі аналіз стажування як умови виникнення службово-трудоких правовідносин, гарантії забезпечення права громадян на державну службу та гарантії формування управлінських органів висококваліфікованими кадрами. Ознайомлення з цим комплексом роботи дає можливість, з одного боку, мати уявлення про кроки законодавця у напрямку підготовки та підвищення кваліфікації управлінських кадрів, а з іншого — про те, що багато положень діючого законодавства про державну службу залишаються нереалізованими.

В монографії розглядаються особливості формування кадрового резерву на державній службі. Це питання належить до найбільш дискусійних. Автор розглядає створення належного резерву кадрів для органів державної служби як складову державної кадрової політики, метою якої, з одного боку, є більш широке залучення на державну службу авторитетних та компетентних людей, які володіють новими знаннями у сфері державного управління, а з іншого — відпрацювання чіткої системи перепідготовки, підвищення професійного рівня, самоосвіти відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик та програм дійсного складу працівників органів державної служби. Автор робить вірний, на мій погляд, висновок про те, що у правовому аспекті характерною особливістю кадрового резерву є те, що він спрямований на виникнення та забезпечення існування стабільних трудових правовідносин, ефективне використання людських ресурсів України на основі всебічного розвитку особи, ефективної реалізації її здібностей та особистих інтересів у трудовій діяльності. Цей багатий дослідницький матеріал може бути з успіхом використаний науковцями і практиками.

Автор звертає увагу на роль трудового договору (контракту) в сфері державної служби та перспектив подальшого реформування трудового законодавства щодо сфери укладення контракту, фактичного допуску до роботи, письмової форми трудового договору. Певна частина матеріалу виглядає як проблемна і пошукова, що у поєднанні з реаліями практики підкреслює її актуальність.

Особливе місце в системі підстав виникнення службово-трудоких правовідносин належить призначенню на посаду. Це питання вирішується на підставі оформленого в установленому порядку подання. Автор аналізує його правову природу, вказує на необхідність передбачити у поданні ділові якості претендента; загальну компетентність — знання нормативних актів, розуміння проблем сучасної державної служби України та перспектив її розвитку; наявність організаційних здібностей претендента.

Автором монографії зроблений вагомий внесок у науку трудового права і в законодавство про державну службу. Робота може бути плідно використана фахівцями в галузі трудового права, працівниками органів державної влади та місцевого самоврядування, у навчальному процесі.